

Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti

2021

Obsahom predkladaného materiálu je Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Útvaru hlavného kontrolóra Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2021.

PREDKLADÁ

Ing. Pavol Zigo
hlavný kontrolór

Trenčiansky samosprávny kraj

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Výsledky kontrolnej činnosti	4
2.1.	Plán kontrolnej činnosti	4
2.2.	Kontrolované subjekty	4
2.3.	Výsledky kontrol	6
2.3.1.	Tematické kontroly	6
2.3.2.	Kontroly hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom TSK	7
2.3.3.	Kontrola plnenia opatrení	11
3.	Ostatná činnosť útvaru hlavného kontrolóra	13
4.	Záver	15

Zoznam použitých skratiek

Skrátený názov	Úplné znenie
VÚC	vyšší územný celok
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
Z TSK	Zastupiteľstvo Trenčianskeho samosprávneho kraja
ÚHK TSK	Útvar hlavného kontrolóra Trenčianskeho samosprávneho kraja
zákon o rozpočtových pravidlách územnej správy	Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
zákon o finančnej kontrole	Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o samosprávnych krajoch	Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)
zákon o majetku VÚC	Zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov
zákon o VO	Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov
OvZP TSK	Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1 Počet kontrol s % podielom podľa odvetví	5
Tabuľka č. 2 Prehľad porušení jednotlivých všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov	10

Zoznam grafov

Graf č. 1 Prehľad počtu plánovaných a vykonaných kontrol	5
Graf č. 2 Tematické kontroly - % zastúpenie odvetví	6
Graf č. 3 Kontroly hospodárenia - % zastúpenie odvetví	7
Graf č. 4 Porušenia jednotlivých predpisov v %	11
Graf č. 5 Kontroly opatrení - % zastúpenie odvetví	12

1. Úvod

Postavenie územnej samosprávy v právnom poriadku Slovenskej republiky predstavuje významný prvok uplatňovania základných princípov samosprávy, ktoré sú príznačné pre každý demokratický systém. Z dôvodu napĺňania konkrétnych cieľov vykonávania správy vecí verejných došlo k zvereniu značného rozsahu právomocí a kompetencií na úroveň obcí, miest a vyšších územných celkov, ktoré sú zodpovedné za riadenie a správu podstatnej časti vecí verejných a zároveň nesú zodpovednosť za hospodárenie s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom samosprávy.

Dôležitým a nezastupiteľným článkom transparentného a demokratického riadenia samosprávy je vnútorný kontrolný systém, ktorého súčasťou je činnosť hlavného kontrolóra a zároveň činnosť jeho útvaru. Hlavný kontrolór má významné zákonné postavenie, a to zabezpečiť nezávislú kontrolu nastavených ukazovateľov a cieľov stanovených v strategických dokumentoch Trenčianskeho samosprávneho kraja a ich previazanosť na programový rozpočet a hodnotenia plnenia merateľných ukazovateľov rozpočtu. V podmienkach demokratickej spoločnosti, ktorej súčasťou je bezpochyby aj Trenčiansky samosprávny kraj, je kontrola účinným nástrojom prostredníctvom ktorého je potrebné predchádzať netransparentnému správaniu pri správe vecí verejných. Zároveň sú odborná kontrola a správne nastavené kontrolné mechanizmy účinnými nástrojmi, ktorými je možné eliminovať korupčné správanie.

Vecná a osobná pôsobnosť kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra je stanovená v § 19c zákona o samosprávnych krajoch, v znení neskorších predpisov.

Povinnosť predkladať zastupiteľstvu správu o kontrolnej činnosti vyplýva hlavnému kontrolórovi zo zákona o samosprávnych krajoch. Každoročne tak informuje poslancov zastupiteľstva akým spôsobom sú využité finančné zdroje pre zabezpečenie činnosti Úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja a ako sú zabezpečené zdroje pre potreby organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja.

Každoročným predkladaním správy sa môže názorne poukázať na príklady nevhodného konania kontrolovaných subjektov. Zmyslom však nie je len na tieto nedostatky poukazať – to by bolo príliš málo. Rovnako dôležité je aby sa najmä podstatné problémy, na ktoré poukázala kontrola aj skutočne riešili, aby sa prijímali rozhodnutia, ktoré menia správu vecí verejných k lepšiemu. Všetky tieto informácie z vykonaných kontrol môžu viesť až do prijímania legislatívnych zmien a môžu sa využívať na prijímanie takých opatrení, ktoré včas zabránia opakovaniu sa problémov, ktoré môžu znižovať efektívnosť fungovania samosprávy.

2. Výsledky kontrolnej činnosti

2.1. Plán kontrolnej činnosti

Plán kontrolnej činnosti na I. polrok 2021 bol schválený uznesením Z TSK č. 567/2020 na XXVI. zasadnutí Zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 23.11.2020 na obdobie január – jún 2021. Pre I. polrok 2021 bolo naplánovaných 27 kontrol v oblasti školstva, kultúry, sociálnej pomoci a kontrol na Úrade TSK. Na zasadnutí Z TSK konaného dňa 10.05.2021 bolo v bode 15. Diskusia – rôzne poslancami prijaté uznesenie č. 686/2021, ktorým bolo schválené vykonanie mimoriadnej kontroly v NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach.

Plán kontrolnej činnosti na II. polrok 2021 bol schválený na XXIX. zasadnutí Z TSK dňa 10.05.2021 uznesením č. 649/2021 na obdobie júl – december 2021. Celkovo bolo na II. polrok 2021 naplánovaných 9 nových kontrol v oblasti školstva, kultúry, sociálnej pomoci a na Úrade TSK a 16 kontrol bolo presunutých z I. polroka 2021. Návrh plánu kontrolnej činnosti na II. polrok 2021 tak obsahoval celkom 25 plánovaných kontrol.

Plán kontrolnej činnosti schválený Z TSK na I. a II. polrok 2021 bol vzhľadom na situáciu spôsobenú pandémiou ochorenia COVID-19 redukovaný a prispôbovaný. V dôsledku dopadov pandémie boli niektoré kontroly naplánované na I. polrok presunuté do II. polroku. Zároveň v navrhovaných plánoch boli zohľadnené aj skutočnosti, ktoré mali vplyv na zmenu prístupu ku kontrolám hospodárenia a kontrolám opatrení, keď v roku 2021 sa ešte plánovali kontroly opatrení ako samostatné kontroly a zároveň zmenou prístupu ku kontrole sa začali už plánovať aj kontroly hospodárenia, ktorých súčasťou sa stala aj kontrola plnenia opatrení. Uvedeným postupom sa zefektívni výkon kontroly opatrení a na základe výsledkov kontroly hospodárenia bude následne kontrolou overené plnenie opatrení z predchádzajúcej kontroly. Súbehom výkonu kontrol bude podstatne lepšie využitie tak časového rámca kontroly ako aj kontrolórskych kapacít.

Útvar hlavného kontrolóra so svojimi pracovníkmi napriek sťaženej situácii spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 plán činnosti ÚHK schválený Zastupiteľstvom TSK splnil. Prvý polrok 2021 bol v práci celého útvaru hlavného kontrolóra poznamenaný dopadmi konca roku 2020, kedy dvaja zamestnanci odišli z útvaru hlavného kontrolóra a všetci zamestnanci vrátane hlavného kontrolóra prekonali ochorenie COVID-19. Zníženie personálnych kapacít o dvoch zamestnancov sa podpísalo na nutnosti presunu naplánovaných kontrol z I. polroka 2021 do II. polroka. Zároveň na májovom zasadnutí Zastupiteľstva TSK bolo uznesením schválené vykonanie mimoriadnej kontroly v Nemocnici s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach. Vykonanie tejto kontroly tiež ovplyvnilo plnenie plánu kontrolnej činnosti na I. polrok, keďže zamestnanci ÚHK vykonávali kontroly schválené v pláne na I. polrok, súbežne so zvýšeným akcentom na mimoriadnu kontrolu. V II. polroku 2021 aj napriek tomu boli všetky naplánované kontroly a aj kontroly, ktoré boli presunuté z I. polroka vykonané a ukončené.

2.2. Kontrolované subjekty

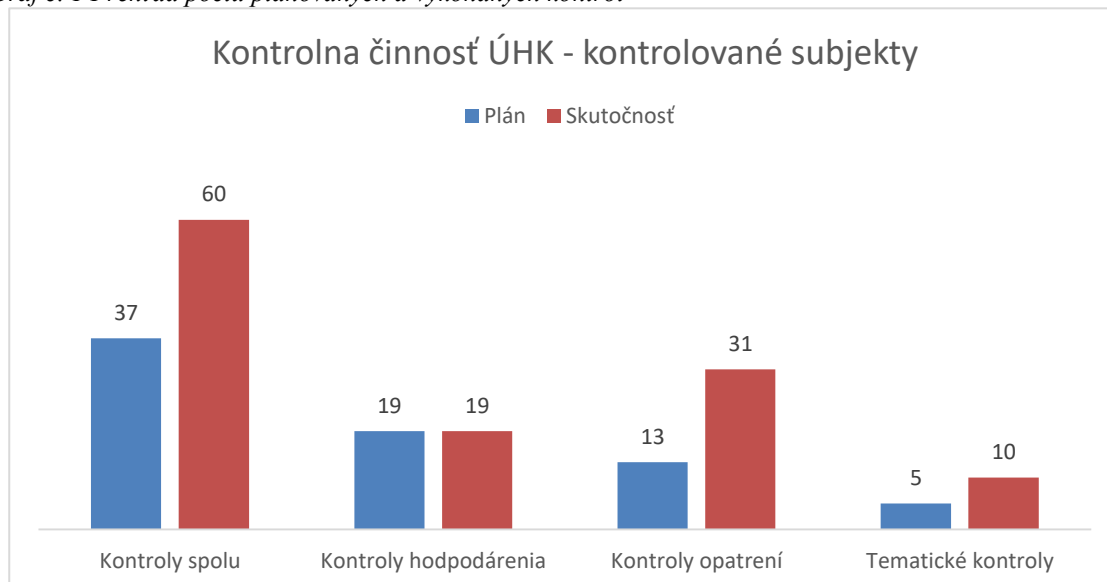
V dvoch predkladaných a Zastupiteľstvom TSK schválených Plánoch kontrolnej činnosti bolo naplánovaných celkom 37 kontrol (18 kontrol hospodárenia, 5 tematických kontrol a 13 kontrol opatrení), z toho jedna mimoriadna kontrola NsP Prievidza schválená na zasadnutí Z TSK 10.5.2021. Na základe toho bolo vystavených 36 poverení na vykonanie kontroly. Poverenia sa týkali kontroly hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom TSK, kontroly plnenia opatrení a mimoriadnej kontroly. Zároveň boli ÚHK

pravidelne vykonávané kontroly plnenia uznesení Zastupiteľstva TSK, ktoré boli predkladané v roku 2021 na každom Zastupiteľstve Trenčianskeho samosprávneho kraja, tieto boli v pláne kontrolnej činnosti uvedené ako jedna tematická kontrola vykonávaná bez vystaveného poverenia. Zmenou prístupu ku kontrole boli preto vykonávané ešte kontroly opatrení ako samostatné kontroly a zároveň sa už pristúpilo aj k novej koncepcii kontroly hospodárenia, kedy súčasťou týchto kontrol bola aj kontrola plnenia opatrení.

Na základe vyššie uvedených skutočností tak bol v roku 2021 zaznamenaný nárast počtu skutočne vykonaných kontrol (nárast počtu kontrol opatrení v dôsledku súbežného vykonávania s kontrolou hospodárenia) a realizovalo sa celkovo 60 kontrol, keď okrem naplánovaných kontrol hospodárenia a kontrol opatrení bola vykonaná mimoriadna kontrola v Nemocnici s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach, schválená uznesením Z TSK č. 686/2021 dňa 10.5.2021. Zamestnanci ÚHK okrem toho spolupracovali na ďalších štyroch kontrolách s Oddelením vnútornej kontroly, sťažnosťami a petícií Úradu TSK. Jednalo sa o kontroly, ktoré boli vykonané na základe doručených podnetov a jedna kontrola v oblasti dopravy v súvislosti s uplatňovaním ekonomicky oprávnených nákladov v SAD Trenčín a.s., a SAD Prievidza, a.s..

Graf č. 1 Prehľad počtu plánovaných a vykonaných kontrol

Tabuľka č. 1 Počet kontrol s % podielom podľa odvetví

Odvetvie	Kontroly hospodárenia		Kontroly opatrení		Tematické kontroly	
	Počet	% podiel	Počet	% podiel	Počet	% podiel
Školstvo	9	47	15	48	0	0
Kultúra	5	26	8	26	0	0
Sociálna pomoc	4	21	8	26	1	10
Zdravotníctvo	1	6	0	0	0	0
Doprava	0	0	0	0	0	0
Úrad TSK	0	0	0	0	9	90
Spolu	19	100	31	100	10	100

2.3. Výsledky kontrol

Vykonané kontroly boli tak ako v predchádzajúcich rokoch zamerané najmä na kontrolu čerpania bežných a kapitálových výdavkov, kontrolu hospodárenia a nakladania s majetkom TSK, dodržiavania zásad verejného obstarávania tovarov, prác a služieb, správnosť použitia poskytnutých dotácií a nenávratnej finančnej výpomoci s dôrazom na hospodárnosť, efektívnosť a účelovosť čerpania verejných prostriedkov.

2.3.1. Tematické kontroly

V zmysle schválených plánov kontrolnej činnosti na rok 2021 bolo spolu vykonaných **10 kontrol**, ktoré boli zamerané na kontrolu plnenia uznesení predkladaných do Z TSK, kontrolu vybavovania petícií a sťažností, kontrolu Záverečného účtu TSK a kontrolu účelových dotácií v oblasti sociálnych vecí.

Graf č. 2 Tematické kontroly - % zastúpenie odvetví

V roku 2021 bolo vykonaných **6 kontrol** plnenia uznesení, v rámci ktorých bolo kontrolované plnenie uznesení z jednotlivých zastupiteľstiev. V prevažnej miere boli prijímané uznesenia formou schvaľovania a zo strany ÚHK bolo sledované ich splnenie, aj keď v týchto prípadoch neboli tieto uznesenia limitované termínom splnenia. Všetky schvaľovacie uznesenia boli vyhodnotené ako splnené tak ako bolo prijaté uznesenie Z TSK. Pre rok 2021 bolo z predchádzajúceho obdobia platné ukladacie uznesenie, ktoré uložilo nemocniciam v zriaďovateľskej pôsobnosti povinnosť vyhodnocovať plnenie ozdravných plánov vždy k termínu 30.6. a 31.12. príslušného kalendárneho roka. Kontrolou plnenia uznesenia bolo zistené, že nemocnice dodržali stanovený termín a k 31.12.2020 a 30.6.2021 bolo do knižnice poslancov vložené vyhodnotenie ozdravných plánov.

Ďalej v rámci výkonu tematických kontrol boli vykonané **dve kontroly** vybavovania petícií a sťažností. V rámci výkonu uvedených kontrol neboli zistené nedostatky a boli dodržiavané všetky postupy a podmienky pri vybavovaní petícií a sťažností.

Na Úrade TSK bola tiež vykonaná kontrola hospodárenia v súvislosti s vypracovaním stanoviska k Záverečnému účtu TSK. Obsahom záverečného účtu je zhodnotenie stavu rozpočtovaných a skutočne dosiahnutých príjmov a výdavkov, zhodnotenie stavu majetku, pohľadávok a záväzkov. Kontrola bola zameraná na použitie účelovo určených

prostriedkov v roku 2020, dodržanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania v roku 2020 a správnosť financovania bežných a kapitálových výdavkov. Kontrola bola vykonaná v oblastiach rozpočtu TSK; plnenia príjmov a čerpania výdavkov; finančných operácií; majetku, záväzkov a pohľadávok; zúčtovania finančných vzťahov so štátnym rozpočtom; poskytnutých prevádzkových preddavkov; stav a vývoj dlhu; investičné a bežné faktúry; vyhodnotenie programového rozpočtu. Doklady kontrolované počas výkonu, boli vybrané náhodným výberom. Vykonanou kontrolou neboli zistené nedostatky.

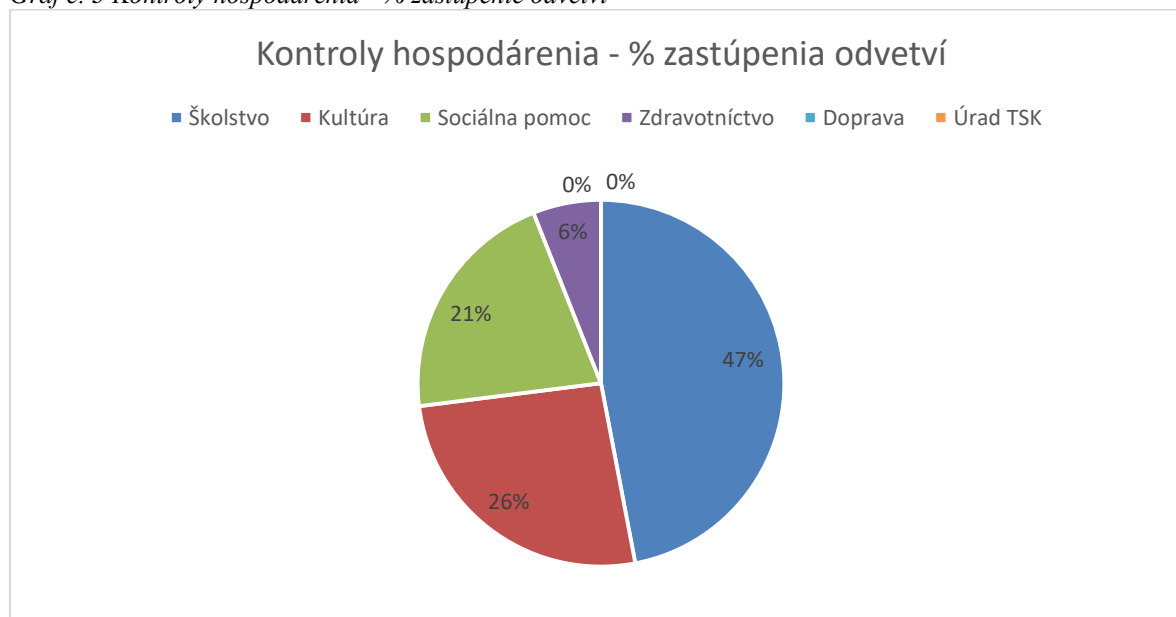
Jedna tematická kontrola bola zameraná na poskytovanie účelových dotácií. Vykonanou kontrolou bol preverený súlad so zákonom o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky pri čerpaní dotácií na bežné a kapitálové výdavky. Kontrola bola zameraná na plnenie povinností pri použití účelových dotácií zo štátneho rozpočtu v oblasti sociálneho zabezpečenia v roku 2020. Vykonanou kontrolou neboli zistené nedostatky a všetky podmienky pre poskytnutie a čerpanie dotácií boli dodržané.

2.3.2. *Kontroly hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom TSK*

V rámci výkonu kontroly hospodárenia nastala v roku 2021 zmena prístupu ku kontrole a to efektívnejším využitím časového rámca kontroly ako aj dostupných kontrolórskych kapacít. Preto sme sa zamerali na vykonávanie dvoch kontrol v rámci jedného poverenia na vykonanie kontroly. Z tohto dôvodu v roku 2021 došlo k vyššiemu plneniu v porovnaní s plánom kontrolnej činnosti a to hlavne o kontroly plnenia opatrení v rámci kontroly hospodárenia. Okrem toho boli ešte v roku 2021 vykonávané aj samostatné kontroly plnenia opatrení. Pre budúcnosť budeme počítať so samostatnou kontrolou plnenia opatrení v prípadoch, keď bude zistených viacero závažných nedostatkov a po analýze zaslanej správy z plnenia opatrení vyplynie potreba vykonať takúto kontrolu.

Na základe plnenia plánu kontrolnej činnosti na rok 2021 bolo spolu vykonaných **19 kontrol** hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom TSK. Kontroly boli vykonané vo všetkých odvetviach okrem dopravy, kde pre rok 2021 nebola plánovaná kontrola.

Graf č. 3 *Kontroly hospodárenia - % zastúpenie odvetví*

Podľa odvetvového členenia bolo najviac kontrol hospodárenia vykonaných v odvetví školstva, kde sa realizovalo 9 kontrol. V odvetví kultúry bolo vykonaných päť kontrol, štyri kontroly boli vykonané v odvetví sociálnej pomoci a jedna kontrola v odvetví zdravotníctva.

Na základe výsledkov vykonaných kontrol hospodárenia v OvZP TSK bolo preukázaných celkom 108 kontrolných zistení, pri ktorých kontrolované subjekty porušili všeobecne záväzné právne predpisy, interné predpisy celkom v 173 prípadoch. Tento rozdiel je spôsobený skutočnosťou, že pri niektorých kontrolných zisteniach došlo kumulatívne k porušeniu viacerých predpisov, či už všeobecne záväzných právnych predpisov, alebo interných predpisov jednotlivých organizácií, či predpisov TSK, ktorými sú OvZP TSK viazané.

V roku 2021 bola vykonaná aj mimoriadna kontrola, ktorej výsledky mali dopad aj na rozhodovaciu činnosť Z TSK. Kontrolou boli preukázané kontrolné zistenia v oblasti účtovníctva, kedy organizácia neúčtovala o vakcínach v novovzniknutom vakcinačnom centre, či už o ich príjme, alebo výdaji, v iných prípadoch dochádzalo tiež k nesprávnemu zaradovaniu a účtovaniu o nadobudnutom majetku. Novonadobudnutý majetok nebol zaradovaný dňom nadobudnutia, ale až k poslednému dňu mesiaca, v ktorom k nadobudnutiu majetku došlo. Pri zaradovaní majetku do evidencie boli zistené formálne nedostatky ako chýbajúce podpisy, dátumy pri prevzatí do užívania, pri nadobúdaní majetku na základe darovacích zmlúv pri dokumentácii chýbali doklady k oceneniu majetku reálnou hodnotou. Taktiež neboli tvorené opravné položky k nevyužívanému majetku ani k nedokončeným investíciám. Ďalej bolo kontrolou zistené, že neboli plnené záväzky voči dodávateľom a voči orgánom štátnej a verejnej správy, z čoho následne vzniklo niekoľko súdnych sporov. Kontrolou bolo preukázané, že neboli z dôvodu opatrnosti tvorené rezervy pre prípad, že by aktívne súdne spory v budúcnosti skončili v neprospech organizácie. Takéto konanie malo dopad na správnosť vykazovania hospodárskeho výsledku a došlo tým k porušeniu ustanovení zákona o účtovníctve týkajúcich sa správnosti, úplnosti, preukázateľnosti a zrozumiteľnosti účtovníctva. Ďalej boli preukázané nedostatky pri vykonávaní inventarizácie keď nebol preverený skutočný stav majetku s účtovným stavom v majetkovej evidencii.

V oblasti verejného obstarávania v niektorých prípadoch organizácia nepostupovala v súlade s aktuálnou platnou smernicou o verejnom obstarávaní bez súhlasu zriaďovateľa, keď bol súhlas podľa ustanovení smernice vyžadovaný. Boli zistené prípady vystavovania objednávok a úhrad faktúr za upratovanie bez platne uzatvorenej zmluvy, ktoré neboli výsledkom verejného obstarávania.

Kontrola ďalej preukázala nedostatky pri nakladaní s majetkom, keď bol prenechaný nehnuteľný majetok do bezodplatného užívania fyzickej osobe bez schválenia Zastupiteľstvom TSK a zároveň boli zistené nedostatky pri zverejňovaní objednávok a faktúr na webstránke nemocnice.

V súvislosti so zriadením vakcinačného centra boli zistené nedostatky keď nedošlo k zmene organizačného poriadku ani organizačnej štruktúry a boli obsadzované pozície, ktoré však v organizačnej štruktúre vytvorené neboli.

Dosah na rozhodovaciu činnosť Z TSK, ktorý sme spomenuli spočíval v prijatí uznesenia Z TSK, ktorým bola uložená povinnosť zdravotníckym zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK vykonať audit účtovnej závierky k 31.12.2021 a následne výsledky auditu zverejniť v knižnici poslancov TSK k 30.06.2021.

Počas výkonu jednej z kontrol plnenia opatrení boli zistené porušenia zákona o účtovníctve, kedy kontrolovaný subjekt neúčtoval výnosy z prenájmu ani pohľadávky z nájomného voči nájomcovi a nezaradil majetok (kamerový systém) po jeho prevzatí

a nezačal hneď majetok odpisovať. Kontrola ďalej preukázala nedostatky pri uzatváraní nájomnej zmluvy, ktorá bola uzatvorená s mestom ešte v roku 1996. Pri kontrole plnenia zmlúv bolo zistené, že neboli dodržané ustanovenia Nájomnej zmluvy, pretože vzájomný zápočet opráv a nájomného urobila späťne a v niektorých prípadoch aj bez predloženia potvrdenia o vykonaných opravách. Škola však má v hlavnej činnosti výchovno-vzdelávací proces, zabezpečovanie teoretického a praktického vyučovania. Nájom bytov (či s mestom alebo s nájomníkmi ako fyzickými osobami) nesúvisí s plnením úloh v rámci jej predmetu činnosti. Riaditeľ školy tak popri povinnostiach riadenia školy rieši aj problémy s nájomníkmi a so spravovaním bytov. Škola nedisponuje finančnými prostriedkami a zdrojmi, aby bytový dom zveľaďovala, zhodnocovala a spravovala, čo je v rozpore so zákonom o majetku VÚC. Na základe týchto skutočností dochádza k opakovanému neplneniu prijatých opatrení, k uzatváraniu dodatkov k zmluvám, ktoré sú pre školu nevýhodné, čo tiež nebolo v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Na základe vykonanej kontroly ÚHK a na základe šetrenia podnetu Oddelením vnútornej kontroly, sťažností a petícií bola na TSK zriadená pracovná skupina, ktorej úlohou je vyriešiť vzniknutú situáciu.

Zamestnanci ÚHK TSK vykonávali ako členovia kontrolných skupín aj ďalšie kontroly v spolupráci s Oddelením vnútornej kontroly, sťažností a petícií. Pri jednej z týchto kontrol boli zistené porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti účtovníctva a rozpočtovníctva tým, že organizácia nesprávne účtovala výdavky spojené s nákupom materiálu a následnými prácami na vybudovaní drobnej stavby. Zároveň neoprávnené čerpala finančné prostriedky určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy na úhradu výdavkov, ktoré mali charakter kapitálového výdavku, pričom organizácia účelovo určila tieto prostriedky na čerpanie bežných výdavkov a zároveň nepožiadala zriaďovateľa o úpravu rozpočtu. Tým bola porušená legislatíva týkajúca sa financovania základných škôl, stredných škôl a školských zariadení a tiež došlo k porušeniu finančnej disciplíny v zmysle ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Pri ďalších kontrolách vykonávaných ÚHK boli najviac zistené porušenia zákona o účtovníctve, keď neboli dodržané povinnosti účtovnej jednotky účtovať takým spôsobom, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovnej jednotky a zároveň povinnosti účtovnej jednotky viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť záznamov. Konkrétne prípady sa týkali najmä chýbajúcich dokladov (napr. dodacích listov k faktúram, preberacích protokolov pri preberaní prác, tovarov alebo služieb a pod.), prípadne išlo o zabezpečenie zachovania a trvanlivosti účtovných dokladov a preukázateľnosti výdavkov.

Ďalšie porušenia v prípade zákona o účtovníctve sa týkali povinností pri vykonávaní inventarizácie, keď boli zistené časté a opakované porušenia v nesprávnom vykonaní inventarizácie resp. inventúry, formálne nesprávne vyhotovených inventúrnych súpisov a inventarizačných zápisov, pri osobách vykonávajúcich inventarizáciu, podpisových záznamoch osôb zodpovedných za vykonanie inventarizácie.

Kontrolami ÚHK bola preverovaná správnosť vykonávania finančnej kontroly a boli zistené porušenia zákona o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keď finančná kontrola nebola vykonávaná vôbec, alebo bola vykonávaná len formálne pri finančných operáciách, najčastejšie pri právnych úkonoch, teda uzatváraní

zmlúv, prípadne zodpovední zamestnanci vykonávali finančnú kontrolu len formálne, nedochádzalo k tzv. „kontrolu štyroch očí“.

OvZP TSK v nadväznosti na výšku rozpočtu, resp. príspevku od zriaďovateľa vykonávajú najčastejšie zákazky s nízkou hodnotou, prípadne zákazky, ktoré sú vyňaté spod pôsobnosti zákona o VO. V oblasti porušení ustanovení zákona o verejnom obstarávaní preto najčastejšie dochádzalo k porušeniu povinností podľa ustanovení o zákazkách s nízkou hodnotou, najmä povinnosti zverejňovať súhrnné správy na profile verejného obstarávateľa. Vzhľadom k skutočnosti, že OvZP TSK sú viazané aj internými predpismi o verejnom obstarávaní je väčšina obstarávania vykonávaná formou elektronickej aukcie, preto nedochádzalo často k porušeniu ustanovení zákona o verejnom obstarávaní.

Ostatné zistenia neuvedené vyššie predstavujú porušenia príslušných Opatrení Ministerstva financií, najmä nesprávne účtovanie zásob, prípadne nesprávne zaradenie výdavkov do rozpočtovej a funkčnej ekonomickej klasifikácie.

Okrem uvedených nedostatkov boli zistené porušenia iných všeobecne záväzných právnych predpisov, napríklad Občianskeho zákonníka, zákona NR SR č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií (infozákon), zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov. Organizácie porušujú tieto predpisy najmä tým, že nezverejňujú uzatvorené zmluvy, prípadne zverejňujú zmluvy oneskorene, alebo zverejňujú s osobnými údajmi.

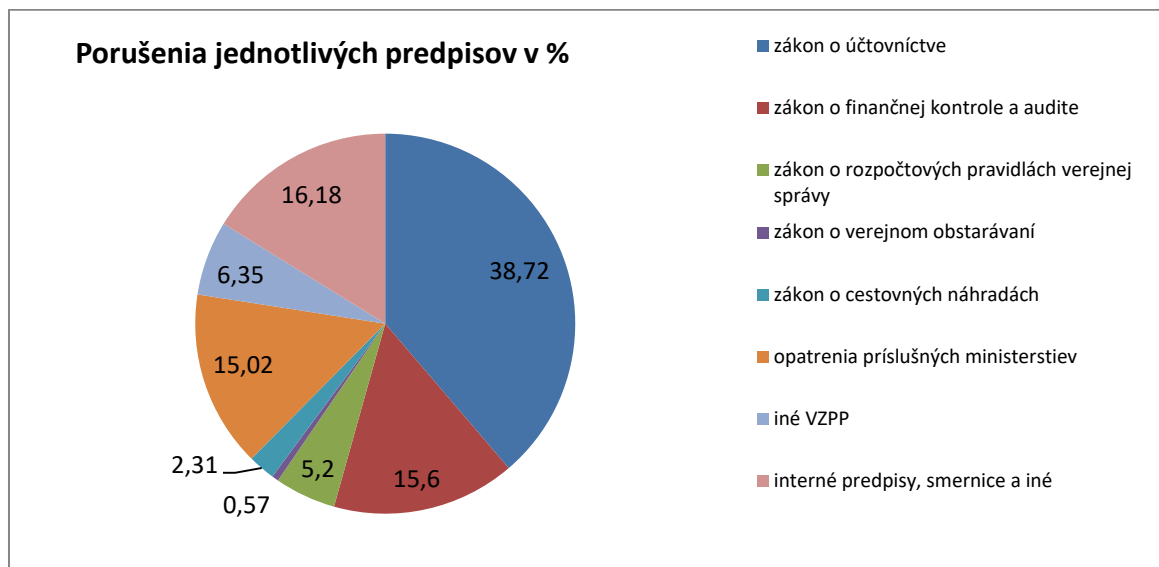
Pri vykonávaní kontrol hospodárenia boli dve organizácie (Stredná odborná škola obchodu a služieb Prievidza a Centrum sociálnych služieb – SLOVEN, Slavnica), kde boli kontroly ukončené bez zistených nedostatkov.

Tabuľka č. 2 prehľad porušení jednotlivých všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov

A. Všeobecne záväzných právnych predpisov	2020	2021
Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve	58	67
Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole	10	27
Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy	17	9
Zákon č. 343/2015 o verejnom obstarávaní	4	1
Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce	11	0
Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní zamestnancov	8	0
Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách	8	4
Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme	0	0
Opatrenie MF SR č. MF/16786/2007-31	19	17
Iné Opatrenia príslušných ministerstiev	6	9
Iné VZPP	16	11
A - spolu	157	145
B. Interných predpisov, smerníc a. i.		
Zásady hospodárenia s majetkom TSK	10	1
Smernica predsedu TSK č. 2/2007 a č.6/2014 - postup pri VO	1	0
Interné predpisy kontrolovaných subjektov	13	13
Interné predpisy TSK (platné v kontrolovaných sub.)	6	14
B - spolu	39	28
S p o l u (A+B)	196	173

Graf č. 4 Porušenia jednotlivých predpisov v %

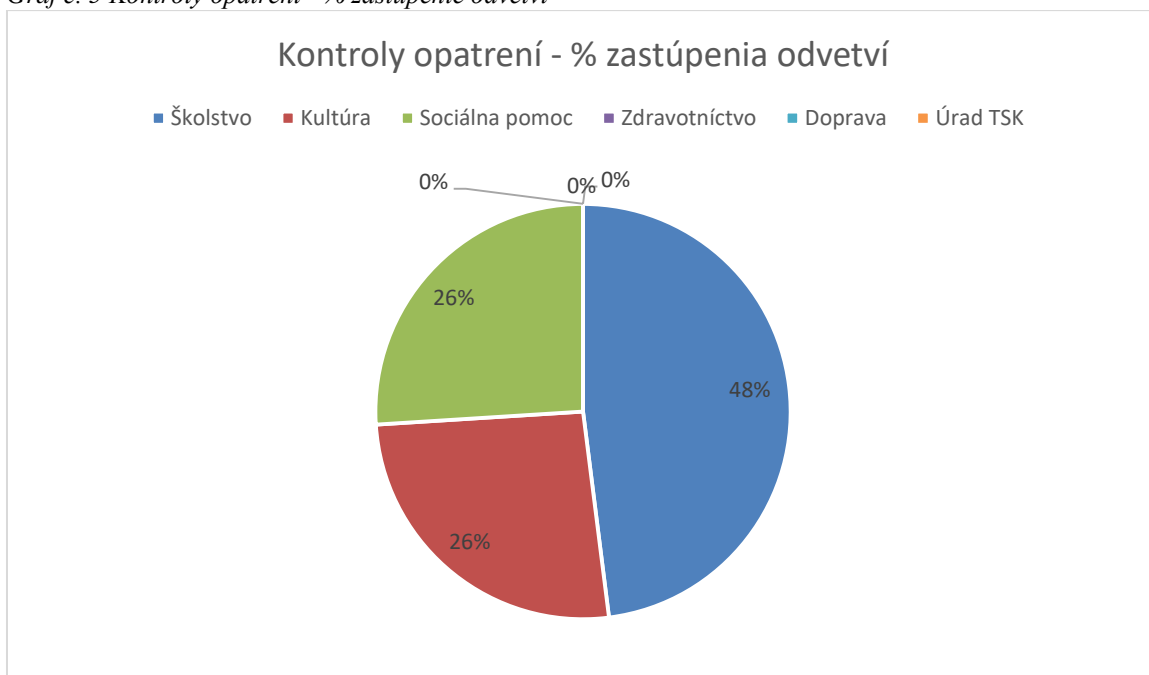
2.3.3. Kontrola plnenia opatrení

Tak ako už bolo spomenuté, v roku 2021 ÚHK zmenil prístup ku kontrole opatrení. ÚHK bola spracovaná analýza kontrolnej činnosti za predchádzajúcich päť rokov, z ktorej vyplynulo že jednotlivé kontroly hospodárenia sa vykonávali v trojročnom cykle a následne v nasledujúcom roku bola vykonaná kontrola plnenia opatrení, to znamená že kontrolóri ani nie po roku opätovne vykonávali kontrolu na tom istom kontrolovanom subjekte, keď po kontrole hospodárenia overovali plnenie opatrení bez ohľadu na skutočnosť, koľko opatrení sa išlo kontrolovať. Tak boli vykonávané kontroly plnenia opatrení aj tam kde bolo prijaté napríklad jedno opatrenie. Na základe týchto informácií sa zmenil prístup k takýmto kontrolám. Preto boli v roku 2021 naplánované ešte kontroly opatrení ako samostatné kontroly a zároveň sa už plánovali kontroly hospodárenia a kontroly opatrení súbežne a v rámci jedného poverenia na výkon kontroly boli vykonané dve kontroly. Najskôr bola vykonaná kontrola hospodárenia a následne sa vykonala kontrola plnenia opatrení. Preto bol aj pri vyhodnocovaní kontrolnej činnosti zaznamenaný nárast kontrol opatrení oproti plánu kontrolnej činnosti na rok 2021. V ďalšom období by sa tento nárast už nemal opakovať vzhľadom na zohľadnenie týchto skutočností pri plánovaní kontrolnej činnosti.

Zastúpenie jednotlivých odvetví v odvetvovej štruktúre v rámci OvZP TSK zobrazuje graf č. 5.

Graf č. 5 Kontroly opatrení - % zastúpenie odvetví

V rámci vykonaných kontrol opatrení (na základe zvláštného poverenia alebo spoločne s výkonom kontroly hospodárenia) bolo kontrolovaných celkom 298 opatrení, z ktorých ako nesplnených bolo vyhodnotených 18 opatrení v 10 OvZP TSK, čo predstavuje 6% nesplnených opatrení z kontrolovaných prijatých opatrení.

3. Ostatná činnosť útvaru hlavného kontrolóra

Predmetom činnosti hlavného kontrolóra v roku 2021 bolo aj spracovanie analýzy kontrolnej činnosti za obdobie 2015 – 2020. Táto analýza bola spracovaná pre potreby útvaru hlavného kontrolóra za účelom uskutočnenia dôležitých zmien v prístupe k výkonu kontrolnej činnosti v rámci kompetencií hlavného kontrolóra. Výsledkom týchto navrhovaných zmien bolo, že kontroly opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov sa od roku 2021 vykonávajú súčasne s výkonom kontroly hospodárenia a nakladania s majetkom, zároveň došlo k podstatným obsahovým zmenám v úprave výstupných materiálov ÚHK (napr. úpravy obsahu v návrhoch správy a správy z kontroly, v návrhu plánu kontrolnej činnosti, správe o činnosti hlavného kontrolóra, či stanoviskách, ktoré HK predkladá v zmysle zákona o samosprávnych krajoch).

Činnosťou hlavného kontrolóra sa prehlbuje spolupráca s ostatnými oddeleniami a odbormi Úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja, najmä s Oddelením vnútornej kontroly, sťažnosťami a petícií, kedy sa zamestnanci ÚHK po vzájomnej dohode zúčastňujú aj kontrol vykonávaných Oddelením vnútornej kontroly (v roku 2021 spolupráca na štyroch kontrolách v súvislosti s riešením podnetov a pravidelnou kontrolou ekonomicky oprávnených nákladov v SAD Trenčín, a.s. a SAD Prievidza a.s.).

Hlavný kontrolór sa v rámci realizácie kontrolnej činnosti ÚHK stretával s riaditeľmi a zamestnancami ekonomických oddelení našich organizácií pri zahajovaní kontrol, pri oboznamovaní a prerokovaní výsledkov z vykonaných kontrol. Na týchto stretnutiach okrem formálnych náležitostí vyplývajúcich zo zákona o finančnej kontrole prebiehajú aj konzultácie týkajúce sa zistených nedostatkov a spôsobov ich odstránenia tak, aby sa v budúcnosti neopakovali prostredníctvom prijímania účinných opatrení.

Hlavný kontrolór ďalej spolupracoval s poslancami TSK v rámci konzultácií a usmernení o pripravovaných materiáloch na rokovanie Z TSK, ale tiež aj iné oblasti týkajúce sa problematiky TSK. Hlavný kontrolór aktívne spolupracuje s Komisiou na ochranu verejného záujmu pri Z TSK. V rámci činností vykonávaných pre Komisiu podáva poslancom TSK vysvetlenia, prípadne pomoc pri vyplňaní Oznámení o nezlučiteľnosti funkcií a majetkových pomeroch v zmysle ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone verejných funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov. Zároveň uchováva a archivuje podané majetkové priznania poslancov TSK.

Hlavný kontrolór TSK je v zmysle ustanovení zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov tzv. zodpovednou osobou za prijímanie a preverovanie oznámení podľa vyššie uvedeného zákona. Pre tento účel je zriadená zvláštna e-mailová schránka, v ktorej sú všetky oznámenia podľa zákona evidované. V roku 2021 bolo do tejto schránky prijaté jedno oznámenie, ktoré však nenapĺňalo znaky oznámenia podľa zákona č. 54/2019 Z. z., pretože sa netýkalo oznámenia o protispoločenskej činnosti. Oznámenie sa týkalo skutočnosti, že zamestnanci organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK sa k oznamovateľovi nesprávali úctivo a s rešpektom. Na základe oznámenia hlavný kontrolór oslovil štatutára konkrétnej OvZP TSK, ktorý so svojimi zamestnancami uvedenú situáciu vyriešil.

Hlavný kontrolór sa zúčastnil takmer všetkých zasadnutí Z TSK ako aj väčšiny zasadnutí komisií pri Z TSK a pravidelne v prípade záujmu o takéto informácie informoval predsedov komisií o priebežných výsledkoch vykonávaných kontrol.

Zamestnanci Útvaru hlavného kontrolóra sa v roku 2021 zúčastňovali aj on-line školení organizovaných rôznymi vzdelávacími inštitúciami. Väčšina školení, ktorých sa zamestnanci ÚHK TSK v roku 2021 zúčastnili boli organizované Regionálnym vzdelávacím centrom v Trenčíne. V marci to bolo školenie na tému „Účtovníctvo a rozpočtovníctvo v roku 2021 pre rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou/mestom/VÚC“, v apríli a novembri absolvovali školenia na témy „Finančná kontrola a pripravovaná novela zákona“ a „Hlavný kontrolór – kontrola škôl a školských zariadení“.

V decembri zamestnanci ÚHK TSK boli na on-line seminári organizovaným spol. PROEKO na tému „Majetok a jeho inventarizácia v podmienkach verejnej správy k 31.12.2021“.

Zároveň sa zamestnanci v rôznych obdobiach roka zúčastňovali na bezplatných on-line školeniach k ustanoveniam zákona o verejnom obstarávaní (týkajúcich sa napr. zadávania zákaziek s nízkou hodnotou, spôsobu výkonu kontroly zákaziek podľa zákona o verejnom obstarávaní, či súhrnných správ), ktoré boli organizované Stálymi pracoviskami Úradu pre verejné obstarávanie.

Zamestnanci ÚHK tak prehlbujú a obnovujú svoje vedomosti z oblastí, ktoré sú predmetom kontrol vykonávaných v rámci kontrolnej činnosti útvaru.

4. Záver

Rovnako ako v roku 2020 pokračoval aj v roku 2021 nepriaznivý vývoj pandémie COVID-19, ktorý mal dopad aj na činnosť ÚHK. Problémy pri plnení plánu kontrolnej činnosti vznikali tak na strane zamestnancov útvaru ako aj na strane kontrolovaných subjektov. Tento nepriaznivý stav sa najviac prejavil začiatkom roka 2021, keď nebolo možné z uvedených dôvodov naplniť plán a tak vykonať všetky schválené kontroly na obdobie január – jún 2021. Preto bolo nevyhnutné vykonať opatrenia, aby sa tieto mohli vykonať tak, ako boli naplánované a to presunom do plánu kontrolnej činnosti na obdobie júl až december 2021. Takto sa do plánu na II. polrok dostalo 16 kontrol z I. polroka a k týmto kontrolám bolo doplnených 9 kontrol. Celkovo tak bolo pre rok 2021 naplánovaných a Z TSK schválených 36 kontrol, ku ktorým bola schválená ešte jedna mimoriadna kontrola v NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach.

Ďalším významným faktorom, ktorý mal dopad na skutočne vykonané kontroly, bola zmena prístupu ku kontrole vo vzťahu ku kontrolám opatrení. Tieto boli ešte v roku 2021 naplánované ako samostatné kontroly, avšak pri plánovaní kontrol hospodárenia sa už začali vykonávať aj kontroly plnenia opatrení čo malo za následok, že pôvodný počet naplánovaných kontrol vzrástol o 18 kontrol opatrení, ktoré boli vykonané v rámci kontroly hospodárenia.

Zmena prístupu bola aj pri príprave kontrol, analyzoval sa predmet kontroly z hľadiska rozsahu a tým sa menila orientácia a zameranie sa na rozhodujúce položky čerpania finančných prostriedkov a nakladania s majetkom.

Nepriaznivý stav bol aj v obsadenosti miest kontrolórov na ÚHK, keď aj napriek realizovaným výberovým konaniam sa dlho nepodarilo obsadiť dve voľné miesta. Doplnenie sa podarilo až pre obdobie II. polroka, keď bolo obsadené miesto kontrolórov k 1.6.2021 a následne k 8.11.2021.

ÚHK aj napriek už spomenutým faktorom sa podarilo plán kontrolnej činnosti pre rok 2021 splniť a v prípade kontrol opatrení aj navýšiť a vykonať aj viac kontrol, ako bol schválený plán kontrolnej činnosti. Treba však poznamenať, že nárast bol v dôsledku zmeny prístupu k výkonu kontrol realizovaných ÚHK.

Už koncom roku 2020 po nástupe nového HK a hlavne začiatkom roku 2021 sa začal meniť nielen prístup ku kontrole, ale aj obsahová stránka výstupných materiálov spracovaných ÚHK. Menil sa dizajn výstupných materiálov z vykonaných kontrol. Takisto sa menila obsahová stránka výstupov nielen z kontrol, ale aj materiálov predkladaných do Z TSK a interných materiálov v rámci Úradu TSK.

Ing. Pavol Zigo
hlavný kontrolór
Trenčianskeho samosprávneho kraja